

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Barentzstr. 48 Den Haag tel. 637383

Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 01761 - 5154

Goeden avond, vrienden.

Allereerst wil ik u er aan herinneren, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn., Deze avond is gewijd aan een discussieoerwerp. n.l. :

HET GEHEIM VAN TIBET

= = = = =

Achter de Himalaya's, achter de grote vlakten van China, ligt een door wind gezweept land, een hoogvlakte, doorsneden door vaak zeer smalle dalen, waarin dorpen liggen. Op een enkele rotsachtige helling, berg of heuvel vindt men kloosters.

Op dit land met zijn vele vreemde gebruiken, met zijn voor de westerling haast onbegrijpelijke wijze van denken en leven heeft men vele dromen gebouwd:

Het is een wonderlijk land, want het geheim van Tibet is altijd iets geweest, dat de mensen pikkelde. Het is in wezen het geheim van een geïsoleerd volk, het geheim van een wonderlijk geloof, maar daarnaast misschien ook wel het opziebare van waarden uit de zeer oude historie, die zich in een rustig plekje van de wereld lange tijd wisten te handhaven.

Toen vanuit Atlantis - vooral kort voor de 2 de ramp - vele priesters wegtrokken, zochten zij naar een land, waar men rustig zou kunnen blijven. De tocht voerde langs het eerste Troje - dus niet de klassieke stad, die aanleiding werd tot de schatgraverij van Schliemann e.d. - naar Egypte. Een groep trok vandaaruit verder via Arabië en Indië.

Overal troffen zij echter een bevolking met eigen kultuur, een bevolking, die te dicht en te positief was, om bruikbaar te zijn voor hetgeen men nastreefde.

Er waren priesters van Atlantis, die hun schatten - boeken of beter gezegd gegrifte platen en hun kennis - wilden bewaren en voortzetten in een beslotenheid.

Het is duidelijk, dat in een Gangesvallei zoiets niet mogelijk is. Men trok dus verder noordwestelijk en kwam uiteindelijk bij de Karakorum. Hier vond men rustige valleien met weinig of geen bevolking, waar men tempels stichtte, maar enkelentrokken nog verder noordwaards en kwamen via hoge en moeilijk begaanbare bergpassen op het gebied, dat nu Tibet heet.

Het over de bergpassen bouwde men enige forten - overigens van latere datum - maar tevens zijn hier nu nog de overblijfselen te vinden van enorme kloosters. Delen van die kloosters trokken zelfs nu reeds de aandacht van enkele reizigers, die meenden, dat altans kleinere delen van de grote bouwwerken vele duizenden jaren oud zouden moeten zijn. Een enkele onderzoeker sprak zelfs het denkbeeld uit, dat bepaalde delen van een klooster ouder zouden kunnen zijn dan de tempels van Egypte. Maar precies weet men niets.

Zeker is echter, dat zowel hier als in bepaalde dalen nederzettingen werden gesticht door priesters, die een voortzetting van hun geloof en vooral van hun magisch esoterische kunst nastreefden. Op dit gebied had men zich immers reeds in Atlantis veel eigen gemaakt.

Omdat het land zo sterk geïsoleerd was en de bevolking zo eenvoudig en zelfs primitief, was het niet moeilijk in deze steken kloosters en dorpen te stichten, die gerespecteerd werden door de oorspronkelijke bewoners en men los kon staan van de gehele maatschappij, zoals die in deze steken begon zich te vormen.

Op deze wijze onstond ook het eerste geven van lering aan buitenstaanders. Indien wij de bron daarvan in de tijd terug moeten zoeken, zo vermoed ik, dat wij toch wel terecht komen in de tijd van rond 1500 tot 600 v. chr. Eerst in deze tijd kunnen wij naar ik meen spreken van scholen - of inwijdingen - die in de dorpen en kloosters ook aan buitenstaanders, die later dus weer naar eigen land en wereld terug konden keren, werden gegeven.

In latere dagen werden enkele van de dorpen in de Karakorum meer toegankelijk, zodat hier eenvoudiger inwijdingsscholen ontstonden, waarin ook westerse mensen, indiers zowel als mensen van het land zelf werden ingewijd.

Dergelijke mensen werden in de eerste plaats getrokken door de gegeven magische scholingen en het inzicht, dat werd gegeven in geestelijke zaken, kortom: een praktische filosofie, die men bijzonder graag opnam. De andere mogelijkheden kregen veel minder aandacht. Dit had tot gevolg, dat in verschillende nederzettingen zowel studie als onderwijs zich ontwikkelden in de richting van zuivere magie.

Het is typerend voor het Tibet van nog rond 40 jaren geleden, dat daar meerdere kloosters waren, die zich in het bijzonder specialiseerden op - neen, niet het bleddisme, maar op de magie.

In het land zelf was dan ook juist voor dergelijke studies steeds waar een voldoende aantal mensen van voldoende gaven te vinden.

Het geloof van de tibetaan was oorspronkelijk een natuurgeloof, waarbij de magiërs, de tovenaars in het dagelijkse leven een hoofdrol speelde. Ik wil enkele van de kloosters, die deze discipline volgden, noemen, daar dit misschien voor u wel interessant is.

In de eerste plaats was daar dan een klooster met een naam, die men zou kunnen vertalen als: "klooster van de duistere dansen".

Indat klooster, dat ver noordwest boven Lhasa lag, werd vooral ge-stenkunde en geestenbezweering geleerd. Vele van de beroemde mediums, die Tibet heeft gekend, hadden hier hun opleiding gehad.

Dan was er het z.g. geheime klooster - ook een "zwart klooster", waar dodenbezweering werd onderwezen en men zich bezig hield met het opwekken van en beheersen van allerlei manifestaties. Ook dit klooster, dat overigens belangrijk genoeg was om de abt een zetel in de raad van de Potala te garanderen, lag noordelijk in een zeer barre omgeving.

Ets dichterbij Lhasa en noordelijk van deze stad lag het klooster van de "wet". Hier wordt de magie gemengd met allerlei openbaringen uit het boeddhisme, vooral de openbaringen van latere datum, die behoren tot de kenmerken van het lamaïstisch boeddhisme. Hier ontstaan de stelregels, die later ook de vorm en inhoud van b.v. de regering en de opzet van het machtsgebied van kloosters, de taboes voor bepaalde streken enz. bepaald hebben.

De vlucht b.v. van de Dalai lama werd voornamelijk in dit klooster voorbereid en mede dank zij de hulp van monniken van dit klooster redelijk succesvol uitgevoerd.

In het zuiden vinden wij kloosters van meer mundane aard, als de kloosters, die hun verdienste vinden in het verhuren van de z.g. vechtmonniken, die alleen met 'n staf gewapend in staat zijn, rovers e.d. te verdrijven. Ook vinden wij hier, vaak zeer dicht bij dorpen en steden de z.g. karavaankloosters, die zeer rijk plachten te zijn en voor hun rekening vaak grote yakkaravanen lieten trekken, zelfs tot ver in het zuiden, tot Indië zelfs, toe.

Verder zuidelijk vinden wij de z.g. kluizenaarsgemeenschappen. Dit zijn kloosters, die omringd worden door eremitages, waarin de monniken van een dergelijk klooster een groot deel van hun tijd plegen te wonen. Op een bepaald signaal zijn zij echter verplicht naar het centrale klooster af te dalen. Hieronder zijn verschillen. de zeer beroemde kloosters, als het klooster der "drie Elinden".

Deze beroemde kloosters zijn ook bekend om de geestelijke gaven van een of meer van hun bewoners en hebben zelfs in deze tijd onder de bezetting door rood-China nog gezag. Wat heel wat wil zeggen.

Verder naar het westen vindt men bovendien nog een aantal minder bekende kloosters en nederzettingen van eremieten en tovenaars.

Het is duidelijk, dat dit, gezien door hedendaagse ogen, een vreemd land is. Dit land nu was eens de vesting van een grote geestelijke beweging. Of wij deze groep nu de witte broederschap noemen of een andere naam geven, is van minder belang. Er is een overlevering uit verloren gegane continenten en van teloor gegane beschavingen samengevloerd in dit onherbergzame gebied. Wij treffen er restanten aan van priesterlijke magie, die stammen uit de rijken, die in de Gobi verloren gingen; wij kunnen na enig zoeken invloeden herkennen, die uit Arabië en misschien zelfs van nog verder gelegen delen van de wereld stammen.

In geheime plaatsen en tempels bevonden zich geheime bibliotheken, wonderlijke magische spiegels - die ons soms doen denken aan hetgeen men in Japan geloofde en waarvan men verhalen en in een enkel geval zelfs voorbeelden in Japan kan vinden.

Op grond van de vele overblijfselen alleen reeds van genoeg, dat hier eens een brandpunt werd geschapen voor allerlei waarden van geestelijke aard, van geestelijke krachten en machten. Zonderling genoeg blijkt dit afgelegen gebied eveneens de bron te

te zijn van verschillende bewegingen, die wel niet geheel kenbaar hier starten, maar als bron dit land vermelden en grote invloed op de wereld hebben.

De theosofie ontstaat dank zij leringen en geschriften, die bevaard werden in de rostempel "van de Ankh" en via Indië met goede resultaten naar het westen geëxporteerd. Op de duur worden de oorspronkelijke leringen en waarden wel bedolven onder meer westerse mystieke kommentaren, verklaringen, uitleggingen e.d., maar het feit, dat de bron van dit alles lag in de Karakorums en Tibet blijft onloochenbaar.

Korte tijd daarvoor ontstond, eveneens uit deze bron, een variant op het Zen, die sterk aansloeg in Japan en delen van China. Reeds veel eerder ontstonden variaties op het confucianisme, waarin magie een belangrijke rol speelde en waarvan de bron eveneens terug te volgen is tot invloeden uit zuidelijk Tibet.

Zelfs de z.g. oeralmonniken, de monniken van het russische rijk schijnen invloeden van deze zijden ondergaan te hebben, wat o.m. blijkt uit hun vaak afwijkende leringen en hun mystieke disciplinen.

Wie de feiten wil zien, zal moeten toegeven, dat van dit deel van de wereld grote geestelijke invloed is uitgegaan tot zeg rond 1900. In feite zal het nog wel enkele jaren langer gewist zijn, maar het heeft weinig zin over enkele jaren op een z lange periode te strijden.

Daarna treedt een stilstand op van rond 20 jaren. Het lijkt er op, of men tot een konsolidatie in eigen gebied tracht te komen. Na die 20 jaren, rond 1925, beginnen vanuit tibetaanse kloosters - o.m. dat der 7 monniken - allerlei profetisch door te sijpelen naar het westen. Vreemd genoeg baren dezen niet alleen opzien in Azië zelf of desnoods in Europa, maar worden zij na betrekkelijk korte tijd over de gehele wereld bekend en treffen wij dergelijke uitspraken ook aan onder b.v. de eenvoudige bevolking van Z.Amerika; dit duidt er op, dat er internationale verbanden zijn geweest in deze periode. Maar ik aanneem, kan een dergelijk snel fungerend mededelingennet niet alleen stammen uit het gebruiken van boden, enkele trekkende monniken of zelfs yakkaravanen. Het is slechts redelijk aan te nemen, dat men in Tibet in de laatste tijd over modernere methoden tot het doen van mededelingen beschikte.

U denkt hierbij misschien voornamelijk aan telepatie, maar er zijn waarschijnlijk toch wel andere middelen ook gebruikt. Ik kan, om dit aannemelijk te maken, teruggrijpen op het rapport van een rood-chinese kommandant, die tijdens de oorlog een aanval in zuidelijke richting leidde en daarbij konstateerde, dat in een klooster, dat bezet werd - waarbij de monniken zich volgens zijn rapport hevig verzetten (wat op zich een eigenaardigheid is) - in een soort heilige der heiligen een viertal zeer sterke kortegolfzenders plus moderne krachtbron aantrof. In zijn rapport meldt hij, dat schijnbaar kort voor de komst van de chinese troepen de antennes waren afgebroken, daar de onderdelen hiervan later werden gevonden achter "het z.g. geestenkot", waarin volgens het geloof van het volk en de verklaringen van de monniken, bepaalde geesten worden opgesloten.

Ik acht het dan ook aannemelijk, dat men ook voor andere dan militaire doeleinden de beschikking heeft gehad over moderne middelen voor communicatie op lange afstand. Wij moeten trouwens Tibet niet onderschatten, wanneer het gaat om het gebruik van

moderne technieken.

Het gebruik daarvan doet in westerse ogen misschien wat komisch aan. Maar het is bekend, dat iemand, die dit wenste, middels een telefoon kon biechten bij de Dalai-lama zelf - wat overigens een lieve duit kostte. Biechten was gebruikelijk. Uit de rapporten van chinezen weten wij verder, dat, al was de bewapening van het volk eenvoudig en ouderwets, van springstoffen op een verbluffend deskundige wijze gebruik werd gemaakt. Dit gaf aanleiding tot de veronderstelling, dat westerse mogendheden ook in dit land hun specialisten hadden ingezet, maar er is nooit een bewijs gevonden voor de stelling, dat de springstoffen werden gehanteerd door anderen dan thetanen.

Voor de chinezen en in nog hogere mate voor de mens uit het westen is Tibet een onbegrijpelijk en eigenaardig land. Dit is o.m. te wijten aan het feit, dat facetten van 't leven in de vroegste middeleeuwen samenvallen met kennis en gebruiken uit de twintigste eeuw - vooral technieken. Filosofen uit een vergeten verleden blijken vaak op vreemde wijze gemengd te zijn met ingenienskennis van het moderne heden.

In dit zelfde Tibet is op het ogenblik nog steeds een sterk verzet kenbaar tegen de bezetters - de chinezen dus - en hun praktijken. Nog geen 3 maanden geleden heeft men in dit gebied een divisie inmoeten zetten, omdat vele paden, wegen en verbindingen in dit land door "rovers" onbruikbaar waren geworden, zelfs voor kleinere gewapende transporten. Ook de autoweg naar Lhasa, die in de afgelopen jaren werd gebouwd - en die hier als een beter soort karrespoor werd beschouwd - werd op meerdere plaatsen onderbroken door vernielingen, ondanks de permanente bewaking van deze voor het chinese leger zo belangrijke verkeersader.

Indien ik afga op de chinese publicaties, zijn hier in de laatste maand rond 700 tibetanen gevangengenomen of neergeschoten. Indien men in feite de helft gevangen heeft genomen en nog steeds een gehele divisie blijft inzetten, zo duidt dit volgens mij op de aanwezigheid van sterkere eenheden van verzetsmensen, waarbij aantallen van duizend of meer waarschijnlijk zijn.

Volgens de chinezen maken deze mensen gebruik van de modernste strijdmiddelen. Maar hoe komen mensen in een dergelijke geïsoleerd gebied opeens aan deze moderne wapens en bovenal: hoe zijn zij opeens in staat, na vele mislukkingen in het verleden, een tactiek te vinden, die niet allen doelmatig is, maar die bovendien eerder doet denken aan de strijdwijze van b.v. de maquis dan aan de in het land zelf of bij kirgiezen e.d. gebruikelijke strijdwijzen? Indien men aanneemt, dat de chinese rapporten waar zijn, rijst bovendien de vraag, hoe deze mensen over communicatiesystemen kunnen beschikken, die hen kennelijk in staat stellen over grotere afstanden voorbereidingen voor overvallen en verdediging te coördineren en hoe deze troepen van "wilde bergbewoners en dwazen" in staat zijn zich zo snel en doeltreffend te verplaatsen, dat zij gemotoriseerde troepen voor kunnen blijven.

Ik voel, wat U denkt. Ja, het zou natuurlijk zeer sensationeel zijn, wanneer ik u nu zou gaan verklaren, dat hele groepen van verzetsmensen door de lucht reizen, al dan niet op tapijten gezeten en gedragen door de mystieke krachten van geheimzinnige monniken of zich eenvoudig verplaatsen naar ontoegankelijke bergtoppen door het juist uitspreken van het heilige woord Aum en berichten transporteren door de mompelen Om mane padme Hum. Maar zo is het niet.

De tibetanen zijn een volk, waarvan je eigenlijk niet weet, wat je er aan hebt. Het zijn handelsmensen pur sang. Vroom zijn zij wel, maar dan eerder in de vorm van magisch geloof en bijgeloof dan in de zin van vroom in een werkelijk geloof. Sterk zijn zij in willen en denken. Zij zijn vaak ruw en, in vergelijking met de in het westen gangbare opvattingen, vaak onnodig wreed, niet alleen tegenover anderen, maar ook tegenover zichzelf.

Wat is dan het geheim van dit Tibet? Ik meen, dat je dit geheim alleen zult kunnen doorgronden, wanneer je je niet allen richt op de vele geestelijke waarden in dit land, maar daarnaast tevens techt te beseffen, hoe dit vol gegroeid is.

Eens waren er alleen tovenaars in dit land. Een tovenaars was in staat je geesten te zenden, voorwerpen te betoveren. Hij was vaak de werkelijke magiëthebber. Elke kleine prins had nog wel een hof tovenaars. Er waren zelfs vele machtige tovenaars, die zich niet aan iemand bonden, maar aan elk hof welkom waren, bij hun komst echter bij elke hofhouding zonder meer welkom waren. Zozeer waren zij zich van hun macht bewust, dat zij niet allen hoge eisen dorsten stellen voor hun werk en soms zelfs voor hun aanwezigheid, maar dat zij zelfs de brutaliteit hadden geleende voorwerpen en goederen eenvoudig te behouden, soms er zelfs niet voor terugschriken om vrees te nemen, wat hen interesseerde, zonder ooit voor de wraak van vorsten te vrezen. De zich toch wel zeer hoog en madtig wanende vorsten dorsten in dergelijke gevallen niet eens te kijken en in het ergste geval zochten zij hoogstens een machtige tovenaars te vinden, die dan wraakdende te nemen.

Dit volk met zijn tovenaars leeft in een woeste, maar voor deze mensen voortdurend bezielde natuur. Wanneer later het boeddhisme komt, laten zij dit geloof in het algemeen bezielen van de natuur niet los. Zeker: met de komst van het nieuwe geloof veranderen bepaalde gebruiken en zelfs misschien de formuleringen van sommige magiërs. Bij magische doodsrituelen - waarbij het gaat om het op afstand doden van mensen middels magie - komt b.v. de pijl en boog in de plaats van de voordien gebruikte lans, terwijl de kogels van rijst, die eens bij bezweringen gebruikt werden, plaats gaan maken voor pyramides, die echter van dezelfde saffraan-rijst worden gemaakt. De mensen formulieren hun geloof anders en bezoeken nu kloosters in plaats van tempels misschien.

Maar achter dit alles blijft de verbondenheid met de natuur en het gevoel. Wanneer ik mij maar richt op de natuur en in mijzelf een band met die natuur weet te scheppen, ben ik mijzelf niet meer en beschik ik over bijzondere gaven.

Het is, alsof men dromende wel meer kan doen. De techniek van het zich in een soort halftrance brengen en zo bijzondere prestaties leveren, het aanroepen van onzichtbare wezens in de natuur om dit alles te bereiken blijft bestaan. Om een enkel voorbeeld te geven: de broemde hardlopers, de Gelum pa's, van wie men zeide, dat zij 48 uren zonder pauze achtereen konden lopen met een pas, zo licht en snel, dat de grashalmen zich ternauwernood konden buigen, stonden wel uit lamaïstische kloosters, maar gebruikten de oude technieken.

Maar weten wij allen, dat onder bepaalde omstandigheden een beweging automatisch wordt. Ook bij lopen kan men dit bereiken, waardoor het moeilijker wordt om stil te staan, dan om door te lopen. U kent allen wel een voorbeeld van een dergelijke automatische spierbeweging: het trillen van een been b.v. Om dat weer stil te houden, kost vaak veel meer moeilijk, dan verder te trillen.

Realiseer u dit en u hebt een verklaring voor de techniek, die de gelum pa gebruikt. Maar een dergelijke techniek wordt niet alleen door specialisten en niet alleen voor dit doel gebruikt. Wij zien een dergelijke wijze van "dromend gaan" gebruiken door yakdrijvers, wanneer zij de hoge passen moeten overtrekken. Een of twee, die leiding geven, gidsen vaak, blijven wakker. De anderen brengen zich in een soort trance-toestand en kunnen dan veel meer verdragen en in de ijle lucht veel grotere afstanden afleggen dan hen zonder dit mogelijk zou zijn.

Kortom: dit is geen techniek voor uitverkorenen, maar iets wat zelfs eenvoudige dorpsjongens weten te gebruiken, al weten zij misschien niet eens, wat zij doen en hoe zij het doen. Dat hoort er eenvoudig bij. Een degelijk zich vervreemden van de feiten geeft hen de mogelijkheid langer dan normaal in leven te blijven tijdens de vaak voorkomende hevige sneeuwstormen. In deze toestand kunnen zij zelfs voor korte tijd er te komen de sneeuw als drank en voedsel te gebruiken, zonder dat zij daarvan veel schade onder vinden.

De gehele wijze van leven, de meditatie, de wijze van zingen, spreken, lopen, draagt er toe bij, dat men zich gemakkelijker buiten zichzelf kan stellen. Denk niet, dat dit specifiek tibetaans is. Wij vinden bij negers en indianen ook het zich terugtrekken in de bossen, waar zij trachten door honger en ritueel zich van zichzelf te vervreemden, om zo een contact te krijgen met het vreemde, het andere, onstoffelijk hogere, dat in de natuur ligt. De tibetaan heeft echter deze techniek ontdaan van alle plechtigheid. De vervreemding van eigen wezen, bewegen of wereld is niet iets, wat slechts enkele malen in het leven dient te gebeuren, of alleen aan bijzondere mensen is voorbehouden. Hij maakt het tot een gebruikswaarde van het dagelijkse leven, een eenvoudige wijze van leven, die het hem mogelijk maakt dingen te dragen, die anders niet te dragen zijn.

Nu werkt het gehele landschap mee. Het klimaat is hard. De winden op de hoogvlakten huilen een toning en zijn vaak zo sterk, dat men haast weg wordt geblazen, wanneer men tracht voort te gaan. Sneeuwstormen heffen op de vlakten een felheid en duur, die met de ergste blizzard vergelijkbaar is.

Een mens, die leeft onder deze omstandigheden, moet wel hard zijn, moet wel een escape-mechanisme hebben. De gekozen vorm van escape maakt echter de mensen veel gevoeliger voor sfeer en geestelijke waarden. Men beseft dit misschien niet zo en maakt van dergelijke dingen eerder een bijgeloof.

Maar het feit blijft bestaan: men voelt dingen aan, men is sensitief, kan zich richten, komt tot bepaalde vormen van buitenzintuigelijke waarneming. In een dergelijk volk zal men steeds weer een aantal meer dan normaal sensitieve personen aantreffen, die al getraind zijn in de technieken van overdracht van eigen ervaren naar een andere wereld, of het aanvaarden van een andere dan eigen kracht en daarmee te werken.

Het zal u duidelijk worden, dat dit volk, zowel door zijn grote hardheid als door zijn eigenaardige gewoonten en gebruiken, zich niet alleen sterk onderscheidt van omliggende volkeren, maar ook als drager van geestelijke waarheid langere tijd zal kunnen handhaven. De voorstellingen, die men heeft, zijn echter uitermate primitief. Denk eens aan de wijze, waarop de tibetaan zich een hiernamaals voorstelt:

Je gaat van grot tot grot in een soort van onderwereld. Wanneer

je iemand met een pijl gebod hebt, kom je b.v. in een grot, waarin je met pijlen wordt doorboord en steeds weer gedood, tot je uiteindelijk je schuld hebt uitgeboet, om dan onmiddellijk naar een volgende grot te gaan, waar men aan een andere boete kan beginnen. De omschrijving van de hellewerelden doet denken aan een hors d'oeuvre varië van sadisme, geschreven als bestraffing voor fouten in het leven.

Maar altijd weer komt er een ogenblik, dat men de onderwereld achterlaat en staat in een straat vol van schitterende gebouwen. Daar moet je er dus één van kiezen. Zodra je binnegaat, ben je gereïncarneerd. En daar niet alle schitterende gebouwen allen menselijk zijn, is het niet verwonderlijk, dat men b.v. een tibetaan een yak hoort aanspreken als opa. Zo iemand gelooft dan werkelijk, dat in het dier zijn grootvader is gereïncarneerd.

Hoe ver men dit geloof drijft, kan misschien het volgende verhaal illustreren: twee heilige mannen woonden langere tijd op een berg dicht bij elkander. Toen een van hen ziek werd, bracht de ander hem naar beneden, naar het klooster.

Er was echter kennelijk niet veel meer aan te doen. De monniken begonnen dan ook de doodsang, die, zoals u misschien wel eens hebt gehoord, bestemd is om door de trillingen de ziel van de stervende de mogelijkheid te geven, op eenvoudige wijze via het kruin-chakrum het lichaam te verlaten.

Toen de overlevende dit hoorde, greep hij het eerste het beste meisje, dat hij zag, een dienstmeisje van reizigers, die bij het klooster kampeerden, aan en begon haar te verkrachten. De gasten vonden dat natuurlijk wel wat vreemd voor een heilige man. Hij legde het hen echter uit:

Ik zou zo graag willen, dat mijn vriend weer in een menselijk lichaam inkarneert. Door deze vrouw nu te bevruchten op het ogenblik, dat hij sterft, geef ik hem deze mogelijkheid. Hij is een heilige, zodat hij niet door de onderwereld behoeft te gaan. Nu kan hij meteen weer mens worden. Waarop het gebeurde door iedereen, het meisje in kwestie niet uitgezonderd, als logisch en aanvaardbaar werd beschouwd.

Vreemd, zoals die mensen denken en reageren, nietwaar? Maar juist deze wijze van denken, deze eerbied voor geestelijke waarden, gepaardgaande met een gezonde materialistische inslag, maakte hen bijzonder geschikt voor het bepalen van bepaalde waarden van oudere kulturen en maakte het mogelijk, waarden van een oudere beschaving veilig te stellen in hun midden.

Hun verbondenheid in alle fasen van het leven met geestelijke en magische gebeurtenissen maakt hen bijzonder geschikt om op te treden als dienaren en beschermers van geheimen, zelfs inwijdings-geheimen van bepaalde groepen.

Deze mensen kunnen de hoogste geestelijke en de laagste stoffelijke waarden aanvaarden, zonder dat zij daartussen een belangrijk verschil zien. Dit maakte hen tot een uitzonderlijk volk, dit was de basis van alle geheimen van Tibet en sommig van deze geheimen bestaan nu nog.

Zeker: in dit land ligt geen vesting meer van de broederschap. Die is allang verplaatst naar de Andes. Er zijn geen grote schatten meer te vinden uit 'n ver verleden. Die zijn de laatste 20 jaren overgebachst naar elders. Maar de mentaliteit is nog dezelfde en een deel van de oude kennis bleef achter. Wat zien wij nu o.m. gebeuren in dit vreemde land? Het lijkt haast wonderbaarlijk:

Jonge chinees officieren, die allang alle bijgeloof en

godsdienst hebben afgezworen, die allen nog geloven in techniek, komen in dit land en zien spoken. Spoken, die overigens projecties zijn van kleine volksgemeenschappen - dat zal ik hieraan onmiddellijk toevoegen. Deze mensen zien tot hun verbazing mensen op ontoegankelijke plaatsen lopen. Zij zenden mansdappen achter hen aan, maar wanneer zij er al in slagen de top te breken, blijkt er in de wijde omtrek niemand meer te vinden te zijn en bevinden zij zich vaak in moeilijkheden, zodat anderen met dregijzer, lijnen, pennen en klimtouwen hen moeten gaan redden.

Zoals de Chinezen ook niet erg rustig zijn over de overstromingen in beken en rivieren, die vaak juist dan plaats vinden, wanneer transporten of soldaten de rivieren moeten oversteken. De schade is veelal niet onherstelbaar, maar men voelt zich niet prettig bij deze geheimzinnige gebeurtenissen. In dozen wamen niet alleen in het verleden voor, maar gebeuren nu nog steeds. Hoe? waar komt het water vandaan? Een redelijke verklaring heeft men daarvoor niet.

Vele Chinezen menen echter, dat magiërs een rol spelen, ook al omdat het maar al te vaak voorkomt, dat juist belangrijke transporten naar het zuiden op onverklaarbare wijze in plotseling optredend slecht weer terecht komen, wat hen grote vertraging kost en daarnaast blijken de "rovers" juist dan ter plaatste te zijn en aanvallen te doen. Voor den redelijk denkend mens, die alle geestelijke waarden terzijde stelt, is dit onverklaarbaar. Het gevolg is, dat vooral de hogere militaire leiding nogal rouleert, daar vele officieren terug dienen te worden gezonden naar China: zij zijn niet meer instaat redelijk te reageren op de omstandigheden en zijn afwisselend te roekeloos en wreed, of te bang.

In het Tibet van vandaag zijn te veel onverklaarbaarheden, vreemde gebeurtenissen, ontwikkelingen, die niet met toeval of suggestie o.d. afgedaan schijnen te kunnen worden. Maar het ergste blijkt steeds weer te zijn mensen, meestal hoger geplaatsten, die geesten zien, zodra zij buiten de bewoonde gebieden komen. Dan zijn zij vaak abnormaal en moeten een tijd lang in gestichten voor krankzinnigen worden ondergebracht voor zij - natuurlijk in veel lagere rang - weer aan de opmars van het rode kommunisme deel mogen hebben.

De verklaring van deze geesten is echter eenvoudig, wanneer men gelooft aan de mogelijkheid, om met 't menselijk denken bepaalde astrale vormen te scheppen. In het westen kent men wel z.g. kabinet-mediums. Deze mensen gaan, gezeten in een donkere kamer of kabinet, in trance - al dan niet voor het publiek zichtbaar - en dienen als een bron van ectoplasma, waaruit dan allerhande gestalten voor een ieder zichtbaar kunnen worden opgebouwd, of, wanneer er niet genoeg kracht aanwezig schijnt te zijn voor 'n materialisatie, trompetten rond doen zweven, tamboerijnen doen rinkelen e.d. zonder dat een zichtbare oorzaak daarvoor schijnt te bestaan.

Nu weet ik wel, dat daarbij in het westen nogal eens scandol voorkomt. Maar het komt ook werkelijk wel voor. Speelt hierbij ook suggestie een grote rol? Men kan het niet met zekerheid zeggen. Zeker is echter wel, dat de gestalten, die optreden bij dergelijke seances ook voor intelligente mensen waarneembaar en tastbaar kunnen zijn. Wanneer u meent, dat ik overdrijf, moet u eens denken aan Conan Doyle, die toch zeker geen dom man was. En toch langere tijd regelmatig, dag na dag soms zelfs, met een gematerialiseerde geest konverseerde.

Stel nu eens, dat de tibetaanse wijze van leven en denken, plus de gewoonte zich voortdurend te onttrekken aan de directe werkelijkheid

het door automatismen tijdelijk uitschakelen van lichamelijk bewust zijn en directe wilactie het volk daar bijzonder geschikt maakt voor het produceren van dergelijke verschijnselen. Dan worden de spoken opeens verklaarbaar: Wanneer een aantal mensen dan gezamenlijk een schrikbeeld wil opbouwen, vergeten zij onmiddellijk al het andere. Zij komen in 'n roes, een soort trance, gevende noodzakelijke krachten af, waarop de vorm, waaraan zij denken, of waarop zij zich beroepen, onmiddellijk kenbaar voor een ieder, ook voor een ongelovige chinees, ontstaat.

Er zijn mensen, die op afstand "zien". Nu was deze vorm van helderziendheid, zoals andere vormen hiervan in het verleden in Tibet erg belangrijk. Dit zien wij trouwens in elk land, waarin de mensen nog wel primitief zijn en de verbindingen nog niet erg snel zijn. In bijna elk klooster trof men z.g. heiligen, zwervers, die zich van de rest van 't klooster weinig of niets aantrokken, woonden in een of ander hoekje en daar voor zich veel mediteerden, maar de abt van het klooster - soms ook anderen, die het aanging - steeds weer op de hoogte brachten van gebeurtenissen elders. Een vorm van helderziendheid was dit m.i. zeker. Telepathie speelde hierbij ook vaak een rol.

Wanneer men nu berichten over moet brengen over grote afstanden naar onbekenden, is het gebruik van zenders waarschijnlijk beter en betrouwbaarder. Maar een overbrengen van gedachten, waarschuwingen en zelfs 't waarnemen van gebeurtenissen op afstand, is toch met deze gave zeker mogelijk.

Wanneer nu de gewone tibetaan niet met zekerheid kan zeggen, dat er ergens een regiment chinezen aankomt of een transport, zal hij toch aan kunnen voelen: er zijn vuanden in aantocht, hun weg is waarschijnlijk zo en zo, het duurt zolang vóór zij hier zijn, zij zijn sterk, niet zo sterk, of zwak.

Overig ons kunnen wij aannemen, dat vele van deze heiligen, zover zij nog leven, eveneens in de wildernis gevluucht zijn en mogelijk hun visioenen eveneens aan de tibetanen meedelen. Zij kunnen hierdoor hun acties waarschijnlijk juist regelen, dan een tacticus aanneemt. Het juist ter plaatse zijn van verzetsmensen, wanneer een troep door slecht weer overvallen wordt enz., kunnen hierdoor verklaard worden.

Overigens schijnt men ook voor andere doeleinden van dergelijke gaven gebruik te maken. Wist u b. ., dat voor het chinees gouvernement een van de meest hopeloze taken het innen van belastingen is? Dezen worden - ten behoeve van 't leger, in natura geheven. De moeilijkheid is natuurlijk te weten, of men vooraad heeft en hoeveel. Nu blijkt er steeds weer in dorpen weinig of niets aanwezig te zijn, wanneer men aankomt. De mensen hebben geen dieren meer, bijna of soms zelfs geheel geen levensmiddelen, maar zij zien er vaak toch zeer welvarend uit. Geweld helpt vaak niet. Men trekt dan terug. Na enkele dagen komt men terug, omdat men heeft vastgesteld, dat in het dorp een feest wordt gevierd. Maar weer blijkt dan veelal, dat het geen er aan levensmiddelen enz. in het dorp te vinden is, nauwelijks de moeite van het in beslag nemen waard is. Mishandelingen, het doden van enkelen uit de gemeenschap heeft slechts zelden tot gevolg, dat men buit kan vinden. Toch weet men, dat de armoede zeker niet zo groot is, als voor de overheid wordt getoond. Vergaat niet, dat dit dingen zijn, die vandaag voorkomen.

Een ander voorbeeld van de voor de chinezen verwarrende toestanden is het volgende: bij het bouwen van de weg naar Lhasa

zette men, naast soldaten en chinezen, ook tibetanen in. Maar de grote moeilijkheid voor de bewakers was, dat men deze tibetanen niet vast kon houden. Een tibetaan, die aan het werk was gezet, werd wel bewaakt: zij moesten kamperen binnen een soort stokade, waarbinnen zij in een tentje konden rusten. Maar de heren verdwenen en bleken in sommige gevallen de daarop volgende dag reeds aan het werk te zijn in een kamp, dat 60 à 70 k.m. verder was gelegen. Waarschijnlijk wisten zij deze afstanden in de nacht af te leggen. Dit werkte verwarrend, daar hun dwezigheid op de oorspronkelijke arbeidsplaats eerst bij een appel werd geconstateerd, voor men weer aan het werk ging.

Hierbij was het verloop van enkele arbeiders per dag voor de chinezen niet zo erg als het pri. elende gevoel, dat zij niet konden uitvinden, hoe het in zijn werk ging. Zeker, dit zijn geen wonderen, ook niet in Tibet. Maar dit land is toch wel anders.

De achtergrond van dit anders-zijn is, zover het de tibetaan zelf betreft, naar ik meen, ook wd zijn gevoel van verbondenheid met wat hij de heerser der wereld noemt. De legende vertellen, dat in de diepe krochten van de aarde ruime grotten zijn, waarin een geheel volk wacht op het ogenblik, dat men weer de bovenwereld zal betreden. Daar is een gehele hofhouding, daar zijn raadslieden en aan 't hoofd van allen de heerser der wereld. De heer der wereld slaapt meestal. Maar zo eens in de 50 of 100 jaren komt hij met zijn raadslieden samen. Volgens de legende hoort dan de gehele wereld, dat er iets gebeurt. Dan zijn de dieren op de vlakten stil, dan verstommen de stemmen van mensen en harst over de gehele wereld oven een gewijde stilte. Dan lijkt het, of de aarde even siddert en daarna is het voorbij.

Er zijn jagers en priesters, die beweren, dat zij in de bergen meestal in de en of andere obscure kloof een toegang hebben gevonden tot dit geheime rijk. Enkelèn van hen beweren zelfs, daar enige tijd verteofd te hebben - wat natuurlijk grootspraak is.

Maar 't geloof in een heerser, die onder de aarde wacht en eens alles weer in orde zal maken, het geloof in een plan, dat de mensen eens geheel vrij zd maken en de verbondenheid met de natuur een geheel andere richting zal geven, speelt in het leven van de doorsnee tibetaan, al spreekt men daarvan slechts zelden, een punt van geloof, dat met groter zekerheid wordt ervaren dan het lijfelijk op aarde bestaan van Jezus door menige christen.

Juist dit geeft hen het aparte. Juist door dit geloof zijn zij geneigd in de stilte steeds weer te luisteren, want de heer der wereld zou hen een bode kunnen zenden. Hierdoor kan een mens met voldoende brutaliteit gehele dorpen dwingen zijn bevelen op de volgen, wanneer hij maar een soort bewijs laat zien en beweert, dat hij een bode van de heer der wereld is.

De trots van de oude adel in dit land is gebroken. Lhassa ziet de Potala langzaam maar zeker verworden van een godsdienstig middelpunt tot een centrum van bestuur, vergelijkbaar met het nederlandse binnenhof - al zitten daar geen democraten, maar kommunistische bestuurders en opvoeders.

De grote handelshuizen zijn genationaliseerd en de karavanen, die nog trekken, - soms met yaks, maar vaak met auto's - drijven 'n soort ruilhandel met China alleen, of doen pogingen het land met zijn vele mogelijkheden open te leggen, zodat daar industrieën gevestigd kunnen worden. Maar buiten dit alles om blijft nog steeds 't geheimzinnige geloof de zelfverzekerdheid, die komt uit dit

geloof aan de heer der wereld en zijn uiteindelijke zegepraal.

U zult zich afvragen, of er werkelijk een heer der wereld is. Ja. Er is iets dergelijks, al strookt het niet met de voorstelling uit de tibetaanse legenden. Er is een kracht, de aarde zelf! De bezielde kracht van de aarde zelf wordt het sterkst gevoeld en bleefd door mensen, die dicht bij de natuur leven. In een land, waar je zo sterk bent overgeleverd aan de elementen als Tibet, een land waarin je bovendien zo lang geïsoleerd bent geweest van de andere vormen van cultuur en beschaving, zodat zelfs de meest primitieve geïmporteerde Chinese en indische kunstwerken als wonderen werden beschouwd door de gewone man, een land, dat misschien eerst 40 à 50 jaren enigszins open staat voor de rest der wereld, is de verbondenheid met de wereld en het leven uit de krachten der natuur intenser dan elders.

Dat is het wonderlijke geheim van Tibet, dat de belangrijkheid van dit gebied in een onrustig Azië mede zal bepalen voor de komende eeuw. Het is een volk dat zo zeer natuurgebonden is, dat het zich met succes zal kunnen verzetten tegen de kunstmatige structuren van een sociaal economische opzet, waarin voor geloof en gevoelens eigenlijk geen plaats meer is. Men voelt in dit land te veel aan, men weet te veel van te voren en put steeds weer op geheimzinnige wijze extra krachten uit het onbekende.

De legende van de heilige man, die een rotsblok omdoopt tot yakboter of tschampa, meel, blijft legende. Maar andere dingen blijken minder legendarisch te zijn dan men dacht. Het verhaal van mensen, die over water weten te lopen, blijkt b.v. waarheid. Men heeft dergelijke mensen gezien en gekonstateerd, dat het werkelijke wonder van hun lopen over water is gelegen in een bepaalde techniek: deze mensen maken gebruik van dichtgebonden yakpenzen, die als een soort schaatsen onder de voeten worden gebonden. De manier, waarop men dezen verplaatst om zich voort te bewegen, geven inderdaad de indruk, dat iemand op het water wandelt. Het schijnt echter krankzinnig moeilijk te zijn om zich de techniek van het evenwicht bewaren, dat hierbij noodzakelijk is, eigen te maken.

Veel van de overleveringen en de wonderen van Tibet worden langzaam ontmaskerd. Maar de vreemde verbondenheid met de natuur, het vermogen zich daarbij zo aan te passen, dat men daarin a.h.w. verdwijnt onder de ogen van mensen, die toch heus geleerd hebben goed uit te kijken, de gevoeligheden en het gebruik daarvan gaan niet te loor.

Belangrijker dan dit alles is misschien nog de haast niet te stuiten vrijheidswil van de Tibetaan. Deze vrijheid betekent niet, zoals u misschien zou denken, vrij zijn als een gast in eigen huis. Je bent daar vaak gebonden aan een bepaalde heer. Er zijn heersers geweest, die een provincie of enkele dorpen in eigendom hadden, vorsten, die strenger eerbied en gehoorzaamheid dorsten te vergen van hun onderdanen, dan zelfs de middeleeuwse ridders in Europa dorsten te doen. Bij hen is een ieder, die op hun gebied komt, in feite hen horig.

De vrijheid is eerder iets, wat in het land zelf ligt: wanneer je een dorp verlaat en maar een half uur onderweg bent, bevindt je je als in 'n andere wereld. Dan ben je alleen met de horizon, de bergen, de wind, maar vooral toch steeds weer met de oneindige ruimte. Dan zijn de bergen in de verte of dichtbij, de enkele zoutmoerassen, op eens je eigen omijn. Dan leef je in een andere wereld, waarin je alleen afhankelijk bent van jezelf, waarin je alleen betrouwen kunt op jezelf. Daar, waar de blik niet meer reikt, achter berg of einder, ligt de belofte van een nieuw ervaren, nieuwe avonturen, nieuwe mogelijkheden. Alles heeft de mens een nieuwe inhoud gegeven, vormt tot nieuw denken.

Deze wijze van leven brengt de wil tot vrijzijn, de hunkering naar 't alle nover je lot beslissen. In deze hunkering naar de vrijheid is de grootste macht, die werkt in 't Tibet van vandaag. Want vreemd genoeg schrikken vele chinees soldaten ofwel terug voor deze natuur, dit leven, of raken daaraan verslaafd en zoeken ook zelve naar het geheim achter deze nieuwe horizon en in dit laatste geval zijn zij niet meer zo betrouwbaar, zo gehoorzaam. Zij denken meer zelf, zoeken eigen wegen en weten zich ook buiten het kader van hun eenheid beter zelf te redden.

In Tibet kan men zeggen, dat de heer der wereld werkelijk bestaat. De verantworpelijkheid met de levende natuur, het ervaren van de bezieling van de aarde is een geheim, dat voor de westerse landen te loor is gegaan en voor elke vorm van mechanische beschaving vreemd en dreigend lijkt.

Het is juist dit feit, dat mij er toe bracht te stellen, dat de eerste honderd jaren Tibet nog wel eens een zeer belangrijke rol zal kunnen spelen in de ontwikkeling van een rumoerig, in evolutie verkerend Azië.

Dit is het einde van mijn inleiding. Ik heb U misschien niet zoveel nieuws gezegd, maar meen u toch wel iets gegeven te hebben om eens over na te denken. Ik zal eenvoudigheidshalve de belangrijkste punten nog even opsommen.

1 Invloed van zeer oude filosofieën, kulturen en beschavingen, waardoor onbewuste gedragspatronen ontstonden, waarbij geest en lichaam beter van elkander gescheiden kunnen functioneren, zodat de menselijke automatismer beter en in meer vormen kunnen worden gebruikt.

2 Door de verwantschap in grotere gevoeligheid voor de natuur zelf, voorgesteld in de figuur van de heer der wereld en hierdoor een grotere verwantschap met de uitstralingen van de aarde, dan normaal denkbaar was.

Het door het als natuurlijk gebruik maken van bepaalde vormen van telepathie en andere occulte mogelijkheden.

3 Ten laatste maar niet ten laatste: het enorme gevoel van vrijheid, dat niets meer te maken heeft met rijkdom of vrijheid in de gemeenschap om eigen wil te doen, maar een vrijheid, die uit de natuur komt en het karakter vormt, tevens de benadering van alle leven bepalende.

Deze factoren te samen maken Tibet, dat in de vergetelheid dreigt te verzinken, tot een zeer belangrijk gebied. Belangrijk voor de geschiedenis van China, belangrijk voor de geschiedenis van staten juist zuidelijk van de Karakorum en waarschijnlijk eveneens van belang voor de geestelijke vorming van de vele, nu nog wat primitief aandoende nomadenstammen, die zo dadelijk in Azië weer een grote stam zullen hebben.

Denkt u nu maar eens na over de vraag, of hierover nog vragen te stellen zijn. Stel uw vragen bij voorkeur schriftelijk. Ik wens U een aangename pauze en voldoende verstand om vragen te formuleren, waardoor deze inleiding in al zijn algemeenheid ook voor u in eigen denken belangrijk kan worden.

Tot straks.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Zo vrienden.

Ik hoop, dat u een aangename pauze hebt doorgebracht. Mag ik nu beginnen met het behandelen van hetgeen schriftelijk is binnengekomen?

x Komen de monniken door hun leven op aarde beter uitgerust in het hiernamaals aan?

- Sommigen wel. U weet waarschijnlijk niet, hoe de monniken leven in Tibet. Er zijn de gele monnikken. Zij mogen niet huwen. Het is een wat strengere orde. Onder hen komen mensen voor, die inderdaad geestelijk hoger staan en dezen zullen natuurlijk ook in onze werelden beter beslagen ten ijs komen.

Er zijn ook vele gele monniken, die wel officieel in celibaat, armoede enz. leven Wat moet ik daarvan zeggen? Zij hebben de problemen, waarmee de katholieke kerk op het ogenblik worstelt, reeds overwonnen maar dan wel op een heel eigen wijze.

Dan zijn er de rode lama's, die wel mogen huwen en ook niet voortdurend in kloostergemeenschappen ingesloten behoeven te staan. Ook hieronder treffen wij veel wijzen. Toch is deze orde ook vaak een soort toevluchtsoord, een mogelijkheid tot retraite voor mensen die voor goed of enige tijd de maatschappij willen ontvluchten.

Deze monniken dreeven vanuit de klosters normaal handel, hadden bezit en eigen zaken, waren eigenlijk gewone mensen, die in religieuze gemeenschappen samenleefde, zonder dat dit veel aan hun normale leven behoefde te veranderen.

Op 't ogenblik zijn er niet zoveel monniken meer in Tibet. Wat er echter nu aan actieve monniken is overgebleven, staat echter geestelijk nu wel redelijk hoog, of is zeer laag gezonken. Een algemeen antwoord op uw vraag is daarom niet te geven.

x Kunt U menselijke automatismen noemen?

- Ademhalen b.v. Ofschoon men de ademhaling wel degelijk bewust kan doen plaats vinden en beheersen, bemerken de meeste mensen eerst, dat zij een ademhaling hebben, wanneer het niet zo goed meer gaat.

Er zijn vele spierbewegingen, die normalerwijze alleen onder een wilsimpuls plaats vinden. Wanneer eenmaal een dergelijke beweging voldoende malen is herhaald, ligt het patroon vast. Men kan dus zonder er verder over te denken, deze beweging blijven maken. Zij wordt dan onwillekeurig, zoals de ademhalingen wordt vaak niet eens beseft.

U kunt dus elke beweging, die een vast schema heeft, op de duur automatisch verrichten. U reageert veel meer automatisch, dan u pleegt te beseffen. Wanneer u b.v. piano speelt, is ongeveer 3/4 van de bewegingen in feite automatisch: er wordt niet verder bij gedacht. Wanneer u in een auto zit, is eveneens ruim 60% van uw bewegingen en reacties onbewust, automatisch.

Men kan dergelijke automatismen kunstmatig aankweken. De door mij geroemde gepump trainde zich op het automatisch bewegen van de benen. De knieën werden daarbij niet of bijna niet gebogen. Hierdoor ontstond een eigenaardige verende gang, die men haast onbepaald vol kon houden. Daar stoppen aanpassen van 't evenwicht vergt bij deze wijze van voortbewegen, is het vaak moeilijker om zonder ongelukken te stoppen, dan om door te lopen.

Deze mensen liepen in halftrance. Maar wanneer men bewegingen maakt, zonder zich daarvan bewust te zijn, omdat men aan iets anders denkt, zou men dit misschien ook reeds een vorm van halftrance kunnen

noemen. Wanneer geestelijke waarden hierbij een overheersende rol spelen, zal men vaak - ook zonder dat hierbij geesten een rol spelen - in een voltrance kunnen spreken.

- x Op welke wijze verplaatsten zich de tibetaanse werkers uit hun kooien 60 à 70 k.m. verder?

- Een stekade is nog geen kooi, wel 'n vorrheiking met stolken. Voor de rsst zult u misschien lachen, wanneer ik u de waarden vertel: zij deden dit eenvoudig door te lopen. Zij waren zo handig, dat de chinezen schildwachters hen niet op konden merken. Door zich langs de weg steeds in een bepaalde richting te verplaatsen en steeds weer gewoon van te treden voor werk, maakten zij het de chinezen moeilijk hen te bestraffen, vooral wanneer zij beweerden zelf niet te weten, hoe zij opeens in een ander kamp terecht kwamen. Zo wisten zij de buurt te bereiken, waar zij wilden en moenden zonder gevaar te kunnen verdwijnen. En daar verdwenen zij dan voor goed. Hiervoor dus geen bovennatuurlijke verklaring, hoe zeer mij dit ook voor u spijt.

- x Wat is er waar van de enorme reuzen, waarvan men de voetsporen wel heeft waargenomen in de sneeuw?

- Dit behoort niet werkelijk in Tibet thuis, maar eerder in de Karakorum en zelfs nog wel in zuidelijker berggebieden. Deze "Reuzen" bestaan wel. De grote voetsporen stammen van een soort beer, een zoogdier, die dicht behaard en beige-wit van pels is.

Andere sporen, die echter veel minder groot zijn, warden gemerkt door verwilderde mensen, die eveneens op grote hoogte in de wildernis leven. Er zijn zelfs enkele stammen, die reeds 1200 jaren geleden naar de bergen vluchtten en daar verwilderden. Door het klimaat, waarin zij leven en hun leefwijze werd in de loop der generaties de beharing wat weliger. Zij kleden zich in diere huiden en hebben vaak - maar niet altijd - een zeer hoog voorhoofd. Ook zij worden door de mensen van de dalen wel beschouwd als "verschrikkelijke sneeuwman".

- x Is het waar, dat de chinezen inderdaad grote grotten gevonden hebbende het vaak vermelde ras of de restanten daarvan bevatten? Zijn relikken hiervan naar China overgebracht, zoals in "Bres" wordt beweerd?

- Men heeft, iets westelijk van Massa, inderdaad grotten gevonden, die in het verleden als begraafplaats hadden gediend. Dit strijdt met de geldende gebruiken in Tibet, waar men lichamen van overledenen pleegt te verdelen in stukken, die men dan voor de wilde dieren laat liggen.

Het betreft hier echter niet een oud ras, maar resten van een bepaalde priesterkaste, die wel geen mummificatie kedezoals de egyptenaren, maar lichamen wel bewaarden in aardewerk, zoals ook de azteken enz. wel deden.

Enkele van deze "dodenvaten" met hun inhoud - niet meer dan enkele botten en wat versierselen - zijn inderdaad naar China gebracht voor nader onderzoek. Hierbij is echter geen sprake van hele grote grotten met restanten van een geheel ras daarin. Dat is pertinent niet waar.

- x Is het juist, dat de uitstraling van het tibetaans denken over het westen hen nog vergroot is sedert de ontmanteling van de kloosters, die de witte broederschap verliet? In welk jaar is deze ontmanteling begonnen, in welk jaar is zij beëindigd?

- Ik betwijfel of deze invloed op het westerse denken nu zoveel troter is geworden. Maar enkele factoren, die wij in dit denken

aantreffen en veroorzaakt werden door de witte broederschap en de z.g. karakorumgemeenschappen - de groten van geestelijk zeer bewusten - zijn in het westen meer merkbaar geworden, omdat deze groten zich verplaatst hebben. Ist tijdens deze trek is de invloed inderdaad groter geworden, zoals ook het aantal van z.g. ingewijden, die in het westen werkzaam waren, toenam.

De ontmanteling van de kloosters is begonnen - uitgaande van het allereerste klooster, waarmede men begon - in 1896. Als ik mij niet vergis zijn de laatste kloosters, die door de eigenaars ontmanteld werden, in 1961 afgesloten. Ook nu leeft men in Tibet nog kloosters, die ontmanteld worden of worden omgetoverd in een soort kazernes voor bezettende soldaten, terwijl reeds leegstaande kloosters o.m. in Sikkim bevolkt werden door gevluchte tibetanen. Maar daar ik meende, dat u daarvoor geen bijzondere belangstelling had, heb ik deze dingen bij het geven van jaartallen niet meegerekend.

x Wordt de vallei, waarin jaarlijks de boedda zou verschijnen, nog voor dit doel gebruikt, of vindt het Wessacfeest, ook dit deel, nu elders plaats?

- Zoals U uit verklaringen onzerzijds, vele malen gegeven, af zou kunnen leiden, is het geheel van de Wessacbijeenkomsten verplaatst en vindt nu plaats op de grens van de hoge weste Andes.

x Is de plaats, waar men Dschamballah situeert, in Tibet gelegen en nog voor heikerkende pelgrims zichtbaar?

- Ik neem aan, dat deze nu niet meer zichtbaar is. De plaats was overigens niet in Tibet, maar naar het zuiden over de grenspassen en dan westelijk.

x Dat is dus in strijd met hetgeen de theosofen beweren?

- Ik beweer allen datgene, wat volgens mij waar is.

s Hebben de geëmigreerde tibetanen in hun europese gemeenschappen nog een voor ons leerzame taak t, a.v. nieuwe kultuur?

- Ik geloof niet, dat deze taak of invloed groot kan zijn. De europese gemeenschap doet immers al het mogelijke om de tibetaanse gemeenschappen zo snel en goed mogelijk in te passen in de westerse maatschappij. Door dit milieu ontstaat echter een vervreemding van de natuur. Wij mogen dus aannemen, dat na 1, hoogstand 2 generaties de natuurverbondenheid van deze mensen zal verdwijnen, of anderszins zoeer onderdrukt zal zijn, dat zij bijna onmerkbaar is geworden. Ik verwacht dan ook geen grote invloed van deze kleine groepen. Ik wil daaraan toevoegen, dat ik een invloed in religieuze zin ook niet voor Azië verwacht, maar wel een zeer sterke vormende invloed, vooral in sociaal en mentaal vlak.

x En is de invloed, die van Tibet uit zou stralen, in de komende honderd jaren duidelijk te herkennen?

- Wanneer wij bedenken, dat in de zuidwestelijke provincies van China reeds nu een zeer grote invloed merkbaar is, dat het gedragspatroon en denken van de gewone bevolking in beroering hangt, mogen wij wel aannemen, dat binnen een tiental jaren deze werking voor nog grotere delen van China duidelijk kenbaar is geworden en dat de uitwerking daarvan zeker een eeuw aan zal houden.

x Er is toch altijd een wederkerige beïnvloeding geweest tussen Se Kiang en oostelijk Tibet? Yoga b.v.?

- Yogapraktijken komen in geen van de genoemde gebieden sterk voor. Westelijke Yoga moet u meer naar het zuiden zoeken. Er heeft wel een sterke uitwisseling van kultuur en daarmee beïnvloeding over en weer plaats gevonden, maar van een sterke religieuze beïnvloeding kunnen wij m.i. mogelijk spreken: de verschillen tussen het chinese denken en tibetaanse denken zijn steeds blijven bestaan,

ook al nam men van dit denken wederkerig vaak welkennis.

x En het hoogesterisch denken dan en het boeddhisme?

- In de eerste plaats is de invloed van het boeddhisme in het zuidwesten van China nu niet bepaald groot. In de 2de plaats kunnen wij natuurlijk wel elke vorm van esoterische erkennung en zelferkenning als yoga omschrijven, maar daarmee is nog niet gezegd, dat het door de deelhebbers aan dergelijke disciplinen zelf als zodanig erkend wordt of zelfs maar, dat de scholingen die plaats vinden, ook maar enige overeenstemming hebben met hetgeen in het westen als yogascholing bekend staat.

x Kunnen de geheimen van de oosterse magie in het westen bekend worden verondersteld, of zullen er geheimen blijven?

- De magie van de oosterling zal altijd anders zijn dan die van de westerling, omdat de mentaliteit van de oosterling nu eenmaal anders is dan die van de westerling. Ook hun achtergronden verschillen zeer. De mogelijkheid tot het op magische wijze gebruik maken van bepaalde krachten is daarom voor hen eveneens verschillend.

x In Rusland was een sterke stroming van esoterici, die in Tibet hun inwijdingen halen. hebben die op magisch gebied dan geen schok gegeven?

- Zij hebben bepaalde magische en esoterische disciplinen mee gebracht naar Rusland toe, maar zijn voor een groot deel daar in kloosters gestand. Raspoetin was een van de verkeerd uitgevallen vruchten van 'n dergelijke discipline.

Het magische systeem is grotendeels verloren, vervallen. Waar er nog iets van in Rusland bewaard is gebleven, o.m. een deel van de Kaukasus en de woudrijke Oeral, kan men het, daar het zeer zwak is, niet meer als een voor het volk of voor het westen belangrijke discipline zien. Het is daar meer 'n bezigheid voor ouden van dagen geworden.

x Wanneer H stelt, dat reeds l ng geleden bibliotheken in Tibet aanwezig waren, hoe kan dan verklaard worden, dat o.m. Pasmambawa rond 700 n. chr. vanuit India naar Tibet werd gebracht om daar het schrift in te voeren?

- Om de doodsenvoudige reden, dat het schrift, zoals het voorkwam in deze bibliotheken, een reeks van schrifttypen omvatte, die niet algemeen gekend of gebruikt werden. Wij vinden daarin het z.g. bloemenschrift - een krulschrift, dat enigzins doet denken aan Arabisch schrift, maar in t.m. woordonvattende ideogrammen geschreven wordt - daarnaast verschillende soorten van spijkerschrift, sanskrit met eigen schrifttekens enz. U zult begrijpen, dat deze werken allen voor de allerhoogsten leesbaar waren. Het vergt niet alleen kennis van verschillende schriftsoorten, maar ook van verschillende - vaak reeds dode, in ieder geval onbekende - talen.

Men heeft dan ook getracht een schrift voor o.m. de handel in te voeren. Deze schrifttekens zijn dan later gebruikt voor het schrijven van traktaten in de kloosters. Helaas bleef de tibetaanse grammatica zeer ingewikkeld. Dit is begrijpelijk, wanneer men zich realiseert, dat de vorm, die men voor het geschrevenwoord koos, niet in overeenstemming was met het gesproken woord - als in China - , terwijl de gebruiken van verschillende tibetaanse talen dooreen werden toegepast. In feite is het eindproduct een, langzaam gegroeide, weergave van de langs de karavaanpaden gangbare taal. Rond 900 n. chr. trachtte men een eenheidstaal ingang te doen vinden, waarbij u als vergelijk kunt denken aan de bahassa indonesië, die ook een gemiddelde van vele taalgerebieden wil zijn. Maar in Indonesië had men met meer deskundige ontwerpers te maken als in Tibet, waar de uitzondering bijna de regel vormt.

Rekening dient men verder te houden met het feit, dat de tibetaan, zoals vele natuurgebonden volkeren, breedspakig is, wanneer hij eenmaal begint in een ingewikkelde zinsbouw e.d. geen bezwaar ziet. Een eenvoudige schriftvorm was zeer belangrijk, omdat men daar mee eenvoudige konteksten, lijzen, e.d. kon opstellen, die een ieder wel zou kunnen leren begrijpen. Vergeet echter niet, dat tot rond 1900 werkelijk lezen en schrijven alleen een verworvenheid van de hoogste kringen was. Ik ben dan ook geneigd te veronderstellen, dat de plichtplegingen aan een "hof" en het scherpe standsverschil, dat in deze kringen gold, de complexiteit van de grammatica sterk heeft bevorderd.

x Hoe de vele geslaagde aanslagen op minderjarige daila lama's te verklaren, wanneer men toch in staat was van helderzienden en tovenaars gebruik te maken, die eendergelijk iets zouden kunnen voorzien?

- Een minderjarige daila lama had weinig te zeggen. Hij werd geschoold, ten toongesteld en voor de rest gebruikt. Hij was het uithangbord van een heersende klik in de Potala. Wanneer hij voor die macht op de een of andere wijze gevaarlijk werd, overleefde hij dit niet lang.

Wanneer helderzienden toegang hadden kunnen krijgen tot de dalai lama en deze - een kind - instant was geweest - de waar-schuwing te verwerken, plus de macht had gehad om afdoende maatregelen te nemen, zou er misschien iets aan te doen zijn.

Vergeet verder niet, dat men daarvoor niet zoveel aandacht heeft in een land, waarin men aanneemt, dat toch een onmiddellijke reïnkarnatie plaats zal vinden. De mentaliteit en ook de waardering voor het leven zeker van een toelkoe is geheel anders.

x Er is toch een sterke cultuurbeïnvloeding van India uitgegaan maar tibet. ⁴ie de tanks, de zijdeschilderingen.

- Er zijn inderdaad cultuurinvloeden geweest, omdat de rijken, vorsten, rijke kloosters, geneigd waren luxe artikelen en zelfs deskundigen te importeren. Vergeet niet, dat in de handel b.v. theekoeken uit China werden gehaald en naar Indië werden verhandeld, terwijl omgekeerd eveneens indische producten weer naar China werden verhandeld. Ook grote handelaren hadden vaak een zeer luxe inrichting van hun factorijen en woningen, zonder dat daarbij altijd 'n zuiver begrip bestond voor de eigenlijke bestemming van de trots ten toongestelde artikelen. Om U een voorbeeld te geven: In een handelsnederzetting van een koopman te Lhasa bevindt zich reeds vele jaren een komplette Amerikaanse badkamer, versierd in kleuren. Maar er is geen waterleiding, de afvoer is niet aangesloten. Moet men in dit geval nu wel spreken van een cultuur overdracht?

Op dergelijke wijze kwamen vele artikelen in omloop en maakte men zich zelf bepaalde technieken eigen. Het boeddhisme kwam echter uit het zuiden en bracht zo bepaalde voorstellingen, die wel aangepast werden aan het tibetaanse denken, maar toch stoelden in Indië. Een voorbeeld hiervan zijn niet alleen de zijden wandtapijten, maar ook de grote geknoopte tapijten, die op feestdagen wel de muren van kloosters versierden. Ook schilderijen en beelden tonen vaak sterk indische invloed. Maar daarbij dient men wel te begrijpen, dat zij deel zijn van een uit Indië overgekomen religie - welke bijna onmiddellijk tot een typisch tibetaans geloof werd vervormd. Ook in de credientst blijkt echter, dat vele voorwerpen voor heel iets anders worden gebruikt dan het oorspronkelijke doel.

Technieken als bronsverwerking, lakken e.d. kwamen op gelijke wijze over, maar werden geheel volgens eigen volksaard gebruikt.

Wij kunnen dus a n e men, dat bepaalde technieken zijn overgenomen, zowel van Indië als China. Het gaat hier echter vooral om een technische beïnvloeding, die m.i. echter niet veel invloed heeft gehad op het cultuurpatroon van de tibetanen - want dat is weer iets anders.

x U spreekt van het verlaten van Atlantis en het bouwen in Tibet. Is er nog iets van de tussenperiode bekend?

- Niet veel. De reis heeft zeer lang geduurd. Denk aan mensen, die deze grote afstand te voet moeten afleggen en onderweg in vele landen lagere tijd - soms jaren - vertoeven. Onderweg is zeker invloed van atlantiërs aan te duiden, o.m. in Egypte, Indië. Maar de eigen ontwikkelingen hebben daar, meer nog dan bij de vestiging in Tibet, een juiste waardering en toeschrijven van bepaalde werken b.v. mogelijk gemaakt.

x Voor U is het moeilijk u een dergelijke tocht als een zaak van tientallen jaren voor te stellen. Vergeet echter niet, dat nog aan 't begin van de vorige eeuw in uw land de reis van Den Haag naar Amsterdam 6 tot 8 uren vergde, wanneer men t.m. van snellere vervoermiddelen gebruik maakte.

x Ik begrijp het verschil in bouwwerken tussen Egypte en Tibet niet goed.

- Egypte was een landbouwstaat, waardoor steden ontstaan - marktplaatsen - en beschermers optreden, die behoefte hebben aan bouwwerken, die hun grootheid en macht weerspiegelen. Daardoor zal ook de grootheid van goden - of liever van hun priesters - eveneens bouwkundig gemakkelijker tot uitdrukking komen.

Indien U echter kijkt naar de oudere delen van de Potala en de opzet van oudere kloosters in Tibet, zult u, naar ik meen, toch ook wel getroffen worden door de grootse conceptie, die de bouwer gehad heeft - zelfs al was, gezien het klimaat, de meer open bouw van Egypte hier onaanvaardbaar.

x Hoe komt het, dat reïnkarnaties daar wel voorkomen?

- Omdat daar de achtergrond van het geloof anders is. Dit maakt het de kinderen gemakkelijker aandacht te geven aan de herinnerde details van een vroeger bestaan, die hier al snel als fantasieën worden afgeschoven en niet ernstig genomen worden. In Indië zien wij deze herinnering eveneens vaak voorkomen, zoals in het geheel van zuid-Azië. In China komt dit veel minder voor, omdat de reïnkarnatieleer daar in veel mindere mate voet had gevat.

x Is de invloed, die de geheime leer in de theosofie heeft gehad afkomstig uit Tibet of van een kleine groep uit de Karakorum?

- De invloed van de theosofie in zijn stellingen - niet in de eerste bron daarvan - zou ik eerder willen toeschrijven aan een kleine groep voor geestelijke denkbeelden vatbare engelsen en enkelen van andere nationaliteit als madame Blavatsky zelf, die kennis hebben genomen van een geheime leer, een deel van die leer hebben gepubliceerd en aan de betrekkelijk kleine reeks van stellingen - hoofdzakelijk genomen uit het boek Dzian - hun eigen opvattingen over hun wereld hebben verbonden. U moogt de theosofie dus niet verwarren met de oorspronkelijke leringen zoals die in de Karakorum zijn gegeven. Het is slechts een uitwerking van een deel daarvan aangepast aan de tijd, waarin men sprak en passend gemaakt om de zienswijzen van een betrekkelijk kleine groep te steunen.

De leringen, de oorspronkelijke, mag men echter niet zuiver tibetaans noemen. Wanneer u mijn inleiding hebt gevolgd, zult u begrijpen, dat ik daarin eerder atlantische invloeden aansprakelijk acht, zij het geëvolueerd in overeenstemming met de omstandigheden.

Ten slotte nog dit: Volkeren als de tibetanen zijn gevoelig voor krachten, die u niet merkt. Zij beleven goddelijke waarden, waar u die niet meer kunt aantreffen. U ziet uiterlijkheden, ritueel, of misschien het feit, dat de mensen ongewassen zijn. Zij zelf zien dat alles niet zo, maar beleven in zichzelf grote en lichtende waarden in alle gevallen. Daarom zijn zij zoveel sterker, dan U zich kunt voorstellen.

Kracht is niet alken wapens en atomen, maar vooral zelfs de stekete, die je in jezelf draagt. Het is de wijze, waarop je jezelf kunt zijn ten koste van alles en jezelf durft zijn ten koste van alles - niet omdat je nu zo graag anders bent dan anderen, maar doodgewoon, omdat je voelt, dat dit de enig juiste weg voor jou is. Dit zal Tibet in komende tijd belangrijker maken, dan men nu kan vermoeden.

Een mens, die zo leeft, heeft ook verwantschap met allerlei krachten van minder stoffelijke aard: met de geest, met de aarde zelf, hij is verwant met krachten in de natuur en begrijpt de krachten in de elementen. Deze verbondenheid geeft aan dergelijke kleine en schijnbaar achtergebleven en onbelangrijke groepen een betekenis in de historie, die veel verder gaat, dan tijdgenoten zich in kunnen denken. Het zijn altijd weer de kleine groepen, die hard moeten vechten voor hun bestaan, die tellen.

Nederland heeft een tijd gehad, dat het zeer belangrijk was. Maar dit belang had het weer te danken aan het feit, dat het voortdurend moest worstelen met de elementen, vechten voor zijn bestaan tegen andere mensen, wel als de zee. Door dit alles werd ook het begrip van werkelijke vrijheid aangekweekt, dat eens de grootheid van Nederland bepaalde. Nederland heeft dit alles verloren, maar elders in de wereld zijn nog volkeren, stammen misschien, die die eigenschappen nog bezitten. Mensen, die nog dagelijks moeten strijden. Soms leven zij zelfs in de bidonvilles aan de grens van een grote stad, soms leven zij in wildernis of woestijnen, nog onberoerd door de "beschaving." Zij zijn er. U meent misschien, dat dergelijke groepen degenereren en uit zullen sterven. Maar sterven doen de zwakkeren. Er blijven er altijd nog over. Degenen, die overblijven van dergelijke beproefde groepen, zijn het veelal, die vorm geven aan wat gaat komen.

Het geheim van Tibet is de mens, die loskomt te staan van menselijke voorstellingen en in de eerste plaats leeft uit de krachten, die hij erkent uit, in en rond zich, de mens, die daardoor veel meer durft, kan, is dan een normaal mens mogelijk acht.

Het zijn deze weinigen, die altijd, ook in komende dagen, zullen bepalen, wat de mensheid wordt, wat zij zal gaan doen. Niet de grote z.g. beschavingen, die erover na zitten te denken, of zij elkaar nu met raketten zullen jagen of niet, niet de walmende fabrieken, die hun producten spuwen over de gehele wereld, zolang die maar betalen kan.

Het zijn de kleine groepen, die steeds weer teruggrijpen op de essentie van het menszijn en daardoor inhoud kunnen geven aan de vervlakking van de gehele wereld. U kunt niets doen aan de maatschappij, waarin u leeft. Maar wanneer je jezelf bewust kunt worden van de werkelijkheid en in jezelf en met jezelf leert leven, vindt ook u voor uzelf een weg, die sterker is dan de z.g. beschaving, zoals het denken en de vrijheidsdorst van Tibet zelfs nu vaak sterker blijken dan de zwaar bewapende gemotoriseerde kolonnes van rood-China.

Goeden avond.

d.d. 7 februari 1969